

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:
Cím: „Felekezetenkivüliek” és egyéb feledékenyek

Forrás: *A Nép*

Bn
(Hely)

1925. 8. 12.
(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy *303.31*

Hely

Idő *"1925"*

Személy

Helyszám

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

Székesfővárosi házi nyomda 1923

„Felekezetenkivüliek” és egyéb feledékenyek Budapest statisztikájában

— A NÉP tudósítójától —

A székesfővárosi Statisztikai Hivatal XIII. évfolyamának hatalmas kötete, majdnem 600 sűrűn nyomtatott oldalon, az 1931—1925-ös évek népmozgalmi adatait dolgozta fel. A statisztikai mű rendkívül unalmas olvasmány azoknak, akik abban, a számszerűség kivételével, egyebet nem látnak; de rendkívül érdekes olvasmány olyanoknak, akik a számsorok változásának okait kutatják, vagy azokból következtetéseket tudnak levonni.

Tegyük félre minden anti-személyes must. Beszéljenek és bizonyítsanak egyedül a rideg számok. Ezek a számadatok nem vádolhatók meg felekezeti elfogultsággal. Senkinek sem állíthatja azt, hogy az elvakult gyűlölet szülte őket, mert a

statisztikát nem lehet érzelmi vagy felekezeti, elvi vagy világmégleti alapon művelni, ámbar a radikális oldalon mindent elkövetnek, hogy az egyes számadatokat úgy csoportosítsák, ahogy az az ő ízlésüknek megfelel, illetőleg ahogy azt a laikus olvasóközönséggel elhitetni szeretnék.

Ilyen irányú iparkodásukban radikális megbotásra törekednek és azon vannak, hogy a rideg valóságot feltűntető érzéketlen számok enyhítsenek bizonyos kíméletlen igazságokat. Cikkünk folyamán rá fogunk mutatni arra, hogy a mi gyanunkat honnan merítettük. Lapunk olvasóközönségének okulására szolgáljanak a következő adatok, amelyeket a kötetből vettünk.

Budapest lakosainak száma 1869-től 1920-ig

1869	1880	1890	1900	1910	1920
280.349	370.765	506.384	733.358	880.371	928.996

lélek volt és ezek felekezet szerint az 1869-ik évben a következőképpen oszlottak meg:

Római, görög és örmény katolikusok	Gör. kel.	Ág. evang.	Ev. ref.	Unit.	Izrael
195.624	1838	14.316	13.008	53	44.747

Százalékszámokban volt eszerint: 72,3 római, görög és örmény katolikusok; 5,3 ág. ev.; 4,8 ev. ref.; 16,6 izraelita lakos.

1920-ban Budapest összlakosságának száma 928.996 fő volt és ezek felekezet szerint a következőképpen oszlottak meg:

Római, görög és örmény katolikusok	Gör. kel.	Ág. evang.	Ev. ref.	Unit.	Izrael
558.803	4346	44.894	101.124	2828	215.512

vagyis százalékokban a római, görög és örmény katolikusok 72,3 százalékra leszállott 59,1 százalékra. Az evangélikusok 5,3 százaléka leszállott 4,8 százalékra. A reformátusok 4,8 százaléka felemelkedett 10,9 százalékra és végül az izraeliták 16,6 százaléka 23,2 százalékra emelkedett.

A 61 év előtti 44.747 főnyi zsidóság 170.765 főnyi szaporulatot tud felmutatni. Ezzel szemben a 195.624 főnyi római katolikusok mindössze 558.803 főre szaporodtak. Amíg a zsidóság — 61 év alatt — pár száz híján majdnem ötszörösére szaporodott, addig a keresztények nem egészen háromszorosára szaporodtak 61 év alatt.

Ez a zsidóság, amely nemcsak számbeliileg, de vagyon és birtokállomány tekintetében is hatalmas módon gyarapodott, üldöztetésről és mint szörnyű igazságtalanságról beszél a numerus clausus ellen.

Vizsgáljuk, hogy Budapest összes keresztény lakossága milyen viszonyok és körülmények között lakik és hasonlítsuk össze azzal a zsidósággal, amely Európaszerte kürtölte, hogy Magyarországon elnyomják:

Budapesten, a statisztikai évkönyv O-val jelöli azokat, a minden valószínűség szerint szobának nem nevezhető, kuckókat, fészereket, lépcsőaljákat, pincegádorokat, vagy egyéb helyeket, amelyeket szobának még pesti értelemben sem lehet nevezni.

Ilyen kuckóban 690 keresztény ember lakik, ellenben izraelita csak 45.

Egyszobás lakásban 95.880 keresztény és csak 12.380 izraelita helyezkedett el.

Kétszobás lakásban 34.473 keresztény, ellenben izraelita már 20.169 lakik.

Háromszobás lakásban már csak 13.514 keresztény, ellenben 11.069 izraelita talált otthont.

Négyoszobás lakásban mindössze már csak 6208 keresztény, ellenben izraelita alig 4767 lakik.

Ötszobás lakásban 2506 keresztény, ellenben csak 1602 izraelita él.

Hatszobás lakásban 885 keresztény lakik, akikkel szemben 516 izraelita helyezkedett el.

Hétszobás lakásban 391 keresztény és 174 izraelita húzódik meg.

A nyolcszobás lakásokból 141-et keresztények birtokolnak és csak 60-at a zsidók.

Nyolcnál több szobája 180 kereszténynek és csak 45 zsidónak volna, ha ez a statisztika igaz volna.

A „felekezetenlküliek“

A statisztika azonban nem ad hű és tisztá képet a budapesti lakásvizonyokról, mert a keresztények közé eszeli fel a „felekezetenlkülieket“ is. A felekezetenlküliek statisztikájával hisse furcsán állunk, mert ebből a fajtából 43 egyszoba-konyhás lakásban lakik; 38 kétszoba-konyhás lakásban; 30 háromszobás lakásban; 22 négyoszobás lakásban; 7 ötszobás lakásban; 4 hatszobás lakásban; egy hétszobás lakásban; egy nyolcnál több szobás lakásban. Erős a gyanunk, hogy ezek a felekezetenlküliek valójában felekezeten kívül álló zsidók. Ugy ezeket, valamint azt a 3148 családját is a keresztények között számítottuk el, akiknek felekezetét a statisztikai hivatalban megállapítani nem tudták. Nem a statisztikai hivatali okok miatt, mert hisz a vallomást minden családfőnek magának kell kiáltania és itt erősödik meg az a gyanunk, hogy bizonyos körök, bizonyos tendenciával, megfélekeznek a felekezeti jelleg feltüntetéséről. Nagyon valószínűnek tartjuk azt, hogy 40 olyan családfő, aki nyolc szobánál nagyobb lakásban lakik, egyszerű feledékenységéből nem írta volna meg a maga felekezeti hovatartozandóságát. Ugyanis megfélekezett erről 21 nyolcszobás, 50 hétszobás, 77 hatszobás, 191 ötszobás, 287 négyoszobás, 516 háromszobás, 745 kétszobás és 1221 egyszoba-konyhás lakással rendelkező főberlő.

Annak az erős gyanunknak adunk kifejezést, hogy ez a 3148 ismeretlen felekezeti családfő 98 százalékban ama bizonyos, jólismert felekezethez tartozik és csak bizonyos tendenciával feledkeztek meg a felekezeti kérdésre adandó feleletéről. Már most ha ezek után ezeket is leszámítjuk a keresztény családfőkből, még elszomorítóbb számokat kapunk. Mi történe azonban akkor, — még csak reagondolni is rossz — hogy miként alakulnának ezek a statisztikai számok, ha a fővárosi statisztikai hivatal — különösen a nagy lakásoknál — tekintetbe vette volna a felekezeti korrekciót a ment családfőket és azokat eredeti hitük szerint, az izraelita felekezetnél könyvelte volna el? Hogy ez a statisztika a

főben minél pontosabb legyen, szeretnők, ha a székesfővárosi Statisztikai Hivatal a fővárosi lakosságának felekezeti táblázatánál az izraelita rovatot három rovatra osztaná és pedig: izraelita, kitért és felekezeten kívüli izraelita rovatra. Azt hisszük, nem okozna nagy nehézséget, mert ha a Magyar Államvasutak menetjegypénztárainál lehet megettérít jegyet kapni, éppen úgy lehetne vezetni a ki- és visszatért izraeliták rovatát is a legközelebb megjelenendő műbe.

Az ingatlanforgalom

Sajnálattal mellőztük a statisztikai kimutatásban a székesfővárosi ingatlanforgalom adatait is. Rendkívül érdekes és trappáns hatású volna, ha a Statisztikai Hivatal a legutóbbi 15 év ingatlan-cseréit felekezetek szerint is feldolgozná. Meg vagyunk győződve arról, hogy még maguk a hivatalos körök is meg volnának lepelve, 1916-ig a Fővárosi Lak- és Címjegyzékben a ház- és telektulajdonosok katasztere is megjelent és pedig egyes birtokbestek, a felépítmények tulajdonosai név szerint felsorolva.

A budapesti ház- és ingatlanok tulajdonjoga ma már majdnem 92 százalékban ama bizonyos felekezeti kezébe csúszott. Felekezeti kezében van ez az ingatlanvagyon akkor is, ha részvénytársasági alapon szerezték meg, mert tudjuk, hogy a részvénytársasági vagyionok feletti diszponálás milyen kezében van. Rendkívül érdekes volna, ha például a Statisztikai Hivatal a Rákóczi-út, az Andrássy-út, a Nagykörútak, az Üllői-út, a Nádor-utca, a Szabadság-tér, a Király- és Dob-utca, a Wesselényi-utca, a Városligeti fasor, a Nagy János-utca, Lendvay-utca, Délibáb-utca és az egész Csikágó utcáinak háztulajdonosait felekezetek szerint kimutatná.

D. E. M.